

JOULUKUU
12/2009

SISÄLTÖ

.....
JOULUTUNNELMISSA
.....
ADVENTISTA JOULUUN
.....
TERVEHDYS OITILASTA
.....

JOULUKUUSEN HISTORIAA

.....
SYLVIAN
TERVEHDYS SISILIASTA
.....
NO EI SIINÄ MITTÄÄN...
.....
JOULUN ODOTUSTA
.....
VALKOISEN
JÄNIKSEN JOULUKUU
.....

KIITOS ILMOITTAJILLE,
ILMAN TEITÄ TÄMÄ LEHTI EI VOISI
ILMESTYÄ TÄSSÄ LAAJUUDESSA.

TILAA KYLÄLEHTI
LAHJAKSI TUTTAVALLES!

HUOM!
IRTONUMEROIDEN OSTAJAT.
TILAA NYT KYLÄLEHTI KO-
TIISI, KUN IRTONUMEROIDEN
MYyntI ON PÄÄTTYNyt
VIRRRAN PUODISSA.

Putkilahden Kylälehti

Putkilahden kylälehti myös internetissä:
www.putkilahti.net

Perustettu 1993.
Ilmestyy 12 kertaa vuodessa.
Kylän paras tiedottaja.

Irtonumero
2,00 euroa

AUNE TURUNEN, PÄÄTOIMITTAJA

JOULUTUNNELMISSA

Joulu tulee taas tuttuine tunnelmineen, tuoksuineen, makuineen, muistoineen. Joulunviettoon liittyy paljon vanhoja perinteitä, joita vaalitaan uskollisesti joulusta jouluun.

Mitä joulu olisi ilman perinteisiä jouluruokiamme? Vaikka lehtien kokkisivut tarjoavat kilpaa mitä ihmeellisimpiä reseptejä ja neuvovat käyttämään uudenlaisia ruoka-aineita, niin kuitenkin vuosi vuodelta useimmissa joulupöydissä komeilee joulukinkku perinteisten laatikoiden ympäröimänä. Kahvipöydistäkin tuskin puuttuu piparkakkuja tai joulutorttuja. Jouluun kuuluvat joulun maun ja tuoksut.

Mitä olisi joulu ilman kuusta ja koristeita? Kauppojen joulutavaratarjonta on varsin runsasta. Eikö kuitenkin parhaimmat

joulukoristeet löydy sieltä kotien kaapeista ja hyllyiltä, jonne ne aina joulun jälkeen on pantu talteen? Hienoinkaan kultakimalle ei korvaa sitä muistorikkautta, joka kätkeytyy oman kodin vanhoihin joulukoristeisiin.

Mitä olisi joulu ilman lahjoja? Lahjat kuuluvat jouluun, se on kaunis tapa. Tämän päivän lahjan antajan ongelmana on, mitä voisi antaa lahjaksi niille, joilla on jo kaikkea, usein liikaakin.

Mitä joulu olisi ilman joulusanomaa? Joulua on kristikunnassa vietetty Jeesuksen syntymäpäivänä 300-luvulta lähtien. Yhä edelleenkin kansa vaeltaa joulukirkkoihin kuulemaan jouluevankeliumia ja laulamaan jouluvirttä: ”Enkeli taivaan lausui näin..”

Mitä joulu olisi ilman joululauluja? Jou-

luna lauletaan paljon ja kaikilla meillä on omat mieluisimmat joululaulumme. Eräs kaikkein suosituimmista on ”Sylvian joululaulu”. Syvyyttä, henkistä vakavuutta ja kielen ja sävelten kauneutta on myös rakastetuissa lauluissa: ”Oi jouluyö”, ”En etsi valtaa, loistoa” ja ”Jouluyö, juhlayö”.

Jouluvirsi ja ihanat joululaulumme luovat jouluun oikean tunnelman olimmepa missä päin maailmaa tahansa. Kautta aikojen musiikin kieli on koskettanut ihmisten sydämiä yli rajojen ja yhdistänyt niitä.

Toivotan kaikille lehtemme lukijoille ja ystäville

Oikein Hyvää ja Rauhallista Joulua!

Putkilahden KYLÄLEHTI

(ISSN 1236665X)

PERUSTETTU 1993. ILMESTYY KERRAN KUUSSA.

KUSTANTAJA: PUTKILAHDEN KYLÄSEURA RY

PUHEENJOHTAJA: MARIO MERIVIRTA

SÄHKÖPOSTI: MARIO.MERIVIRTA@GMAIL.COM

OSOITE: VESPUOLENTIE 2027C, 41870 PUTKILAHTI

PUHELIN: (050) 379 7614

PAINOS: 320 KPL

TILAAJIA: 260 (HELMIKUU 2009)

PAINOPAIKKA: KOPIJYVÄ OY, JYVÄSKYLÄ

KYLÄLEHDEN KEHITTÄMINEN

KYLÄLEHDEN YHTEYSHENKILÖT OTTAVAT VASTAAN EHDOTUKSIA LEHDEN KEHITTÄMISEKSI. HEILLE VOI TARJOTA MYÖS AINEISTOA JULKAISTAVAKSI. YHTEYSHENKILÖLUETTELO OIKEALLA.

TILAUSHINNAT 1. 1. 2010 ALKAEN

PERUSHINTA EUROA 21,00/12 NUMEROA

KESTOTILAUSALENNUS EUROA 3,00 / VUOSI

SUOMEN ULKOPUOLELLE LISÄHINTA EUROA 3,00/VUOSI

IRTONUMEROT EUROA 2,00.

ILMOITUSHINNAT 1. 1. 2010 ALKAEN

PERUSHINTA 0,13 €/PALSTAMM. .

TOISTUVA ILMOITUS 0,10 €/PALSTAMM

TAKAKANNEN VÄRI-ILMOITUSLISÄ 0,05 €/PALSTAMM

KANNEN VÄRI-ILMOITUS 0,50 €/MM (140 MM LEVEYS)

ILMOITUKSESTA LASKUTETAAN VÄHINTÄÄN 20 €

YHDISTYSTOIMINTA SOPIMUKSEN MUKAAN

PUTKILAHDEN UUTISIA INTERNETISSÄ:

<http://www.putkilahti.net/>

PÄÄTOIMITTAJA:

AUNE TURUNEN P. (050) 464 3683

VESPUOLENTIE 1568, 41800 Korpilahti

SÄHKÖPOSTI: ETUNIMI.SUKUNIMI@PUTKILAHTI.NET

MUU TOIMITUSKUNTA:

VALTO KOSKINEN, TAITTO P. (050) 563 7344

SÄHKÖPOSTI: ETUNIMI.SUKUNIMI@PUTKILAHTI.NET

ESKO PERTTULA, ILMOITUKSET P. (0400) 762211

SÄHKÖPOSTI: ETUNIMI.SUKUNIMI@PUTKILAHTI.NET

YHTEYSHENKILÖITÄ:

MARIA RIIKONEN, TILIT P. (0400) 647909

Uudet tilaukset:

YLLÄ MAINITUT YHTEYSHENKILÖT

AINEISTOPÄIVÄMÄÄRÄ:

ILMESTYSMISKUKAUDEN ENSIMMÄINEN PÄIVÄ

Putkilahden kyläseuran omistama kylätalo, jossa järjestetään kylän yhteiset tapahtumat. Tiloja myös vuokrataan ulkopuolisille leirikoulu-, kokous- ja juhlaikäyttöön. Koulurakennuksen vasemmassa päädyssä ja yläkerrassa on kaksi vuokra-asuntoa. Päätyasunto on nyt vapaana.

Asunto vuokrattavana

Putkilahden kyläseura ry tarjoaa vuokralle päätyhuoneiston

90 m², 3 h+keittiö+kph.

Kiinteistössä myös sauna, kellari, viljelypalsta ja varastotiloja.

Huom! Lemmikkieläinten tuonti asuntoon ei ole sallittua, asunnossa ei sallita tupakanpoltoa.

Vapautuu sopimuksen mukaan.

Tiedustelut puh. 0400 647 909/Marja Riikonen

Missu Wahlberg

koulutettu hieroja

- kotikäynnit

ajanvaraus ma-pe 8 -10

p. 040-419 1245

missu.wahlberg@pp.inet.fi

PARTURI - KAMPAAMO

Jovi & Jaikku

JENNA: 050 528 5612
NOORA: 041 505 6317

MARTINPOLKU 13C19
41800 KORPILAHTI

Kerromme kerran viikossa
keskiviikkoisin koko pitäjän uutiset

Tilaa **KORPILAHTI** ja lue
PAIKALLISLEHTI

Kokkotie 11 C 17, 41800 KORPILAHTI
p.040 1977 400, faksi 822 471
toimitus@korpilahtilehti.fi
ilmoitukset@korpilahtilehti.fi
www.korpilahtilehti.fi

IDO KYLPYHUONEKALUSTEET

Putket,
pumput,
vesijohtotarvikkeet,
muut LVI-tarvikkeet

Uponor

Myynti ja asennus
Heikki Vilkmán
19910 Tammijärvi
p. (0400) 244 362

ors

GOLDWELL

CLOSER TO STYLISTS. CLOSER TO HAIR.

Parturi-Kampaamo

Mirkka Tuominen

Tammijärventie 256

19910 Tammijärvi

puh. 044 5035128

ma-pe 9-17

ilt. ja la sop.muk.

Parturi-kampaamo-
Kauneushoitola
HiusAvain

GOLDWELL

Martinpolku 23, Korpilahti puh. (014) 841 300

ADVENTISTA JOULUUN

*"Avaja porttis, ovesi, käy Herraas vastaan
nöyrästi, kun itse taivaan kuningas sun
tahtoo olla vierabas."* Virsi 2.

Adventin aikana saamme neljänä sunnuntaina kuulla julistusta siitä, miten Jumala ei ole kaukana meistä, vaan Hän lähestyy kansaansa. Adventinaika on ollut joulun valmistautumisen aikaa.

Monin eri tavoin me tänäkin jouluna otamme vastaan kuninkaamme. Adventin aikaan joulun valmistelu kiihtyy ja siihen liittyy touhuamista ja hankkimista. Monikaan ei juuri ehdi ajatella joulun syvintä merkitystä ja Joulun lapsi jää hälinän, kiireen ja menon alle. Adventin ajan tavoitteena olisi kuitenkin hiljentyä valmistelemaan omaa sydäntään Joulun Herran vastaanottamiseen. Joulun suuri sanoma syntyy maailman Vapahtajan syntymästä.

Jouluna sydämemme tulisi siis hiljentyä ottamaan vastaan Vanhan testamentin profeettojen lupaaman vapauttajan. Jouluyönä vaatimattomiin oloihin syntyy Vapahtaja, jota meidätkin kutsutaan paimenien tavoin seuraamaan. Meidät kutsutaan Kristuksen todistajiksi. Kristuksen seuraajina meissä vaikuttaa Jumalan Pyhä Henki ja antaa meille rohkeasti tunnustaa Joulun Herran omaksi kuninkaaksemme!

Jouluna meille syntyy siis Jesajan ennustama Vapahtaja. Jesaja julistaa: "Lapsi on syntynyt meille, poika on annettu meille". Joulun vieras tahtoo tulla jokaisen kotiin. Jumalan lahja ihmiskunnalle on Hänen ainoa Poikansa. Avaathan sinäkin ovesi Kuninkaalle, joka haluaa olla jokaisen syntisen ystävä.

"Suo ilovirtes kaikua, on siitä riemu taivaassa. Nyt olkoon kiitos Jeesuksen, Hän saapuu luokse syntisen!"

PÄIVI KÄRKKÄINEN

Kirjoittaja toimii Korpilahden alue seurakunnan seurakuntapastorina.

JYVÄSKYLÄN KANSALAI SOPISTO PUTKILAHTI

Kansalaisopiston naisten kuntojumppapäivä muuttuu vuoden 2010 alusta tiistaiksi. Kevätkausi alkaa tiistaina 12.1. 2010 klo 19.00 Putkilahden Kylätalolla. Uudet tulokkaat tervetuloa! Ilmoittautuminen puhelimitse Jyväskylän kansalaisopiston toimistoon.

TERVEISIN PÄIVI ELFVENGREN

Ei juhlia
Ei kahvia
Ei kukkia
Ei lahjoja
OLEN MATKOILLA

MARJA RIIKONEN

TERVEHDYS OITTILOSTA

Täällä elomme kulkee vanhaan malliin; vanhoja tervaskantoja kuolee, perheitä perustetaan, lapsia syntyy ja kaikenlaista rakennetaan. Se on sitä elämän jatkumoa.

Joutsenet pitävät vielä omaa meteliään, koirat haukkuvat, kavioiden kopse kuuluu teillä sekä syksyisin hirvimiesten ”ralli” kuuluu ja paukkuu kylässämme. Tämä on normaalia maalaiselämää.

Vähän on kyllä hämärän peitossa tämä kaupungistuminen. Minäkin vuosien jälkeen muutin takaisin kotimaisemiini, ja tässä sitä taas ollaan, vieläpä laitakaupungin asukkina.

No, aina täytyy ajatella positiivisesti, onhan meillä Oittilassa nyt katuvalot joita ennen kutsuttiin vain tievaloiksi. Tosin palavat ei 100 %:sti, mutta kuitenkin. Posti-Velikin tiesi kertoa aamun varhaisena kulkijana, että eivät ne sillan kaikki valotkaan pala Kärkisissä. Säästämme siis sähköä. Kylätalomme

Villa Cawén on kyllä kauniisti pidetty valaistuna ohikulkijoiden iloksi. Sen sähkölas-kun maksaakin Oittilan Maamiesseura ry., ei kaupunki.

Mutta kuutamo taas ajallansa ja lumi sekä jää valaisevat mukavasti elämää. Joulun lähestyessä sitten taas nämä lukemattomat pihavalot kuisteilla ja puutarhoissa, jotka vielä joskus killuvat kilpaa kevätauringon loisteessa.

Kesää kohti kuitenkin mennään, kuten kelloja aina käsketään siirtämään. Hullua hommaa mielestäni; eiväthän eläimetkään elä kellon perässä. Kukkokin on hiljaa hämässä. Kait me ihmisetkin sitten rauhoitumme hämärissä kukon lailla; kenties?

Villa Cawénissa on taas ollut vilkas kesä takana monine tapahtumineen ja upeine taidenäyttelyineen. Kiitos siitä lankeaa ke-säasukkaillemme, uskollisille kyläläisille ja ahkeralle naisvoimalle. Ehkä joskus on sitä miesvoimaakin saatu avuksi! Hyvä niin.

Parlamentti kokoontuu aina silloin kun on kaksi tai useampi tuvassa tai kesäisin kuistilla. Toisistamme välitämme. Lapset hyöri-essään tuovat oman tunnelmansa yhteiseen

olohuoneeseemme. Ovat sinne putkilahti-setkin aina sopineet kaffeelle tai muille virvokkeille ja ovat jatkossakin tervetulleita.

Joskus ennen muinoin Oittilan ja Putkilahden poikien välillä oli kyllä pientä jännää, kaiketi kylän tyttöloista, mutta menneet ovat menneitä. Luulen, että ne tappeluha-lotkin on varmaan jo poltettu, ja isommilta vaurioilta vältytty.

Vähän suru puserossa olemme täällä kuitenkin olleet, kun mejän Puavomme (savolaisittain sanottuna); kylän yhteinen ”talkkari”, monisärmäinen savolainen kuol-la kupsahti kesken kevätkiireiden. Rauha hänen sielullensa kuten myös muiden pois-nukkuneiden muistolle. Heitä kaikkia muis-teleimme tykönämme.

Virittäköön teitä siellä vuorten takana ja meitä kaikkia täällä joulutunnelmaan abitu-rienttipoikani 7-vuotiaana kirjoittama jou-luruno.

Hyvää Joulua ja kynttilöiden loistetta sekä parempaa vuotta 2010 meille kaikille

TOIVOTTAA

MIRJA EKSTRÖM (OS. UUSITALO)

Uusi-Oittilan tilan päärakennus alkuperäisessä muodossaan. Nykyisin talo toimii Oittilan kylä-talona. Kuva: Heimo Uusitalon kokoelmat

25.11.1998

JOULUNODOTUS

*Joulupuuhissa öljylampun
valossa tontut leikkii kuusen
alla, sisällä muori keittää
joulupuuroa, pukki lukee lasten
kirjeitä ja porot odottavat
joulu-aattoa. Täällä on paljon lunta ja
pakkasta ja jo hiihtokelit. Muista sinäkin
laittaa joulusukkasi takan ääreen.*

Joulu lähestyy!

Eerik

JOULUKUUSEN HISTORIAA

Joulukuusen historia on lyhyt verrattuna joulunvieton historiaan. Varhaisimman tiedon mukaan joulua alettiin viettää Jeesuksen syntymäjuhlanä 300-luvun puolivälissä Roomassa, mistä tapa levittäytyi pikkuhiljaa muualle maailmaan. Ensimmäiset luotettavat historialliset tiedot joulukuusesta Jeesuksen syntymän juhlinnan eräänä symbolina ovat 1500-1600 lukujen vaihteen Saksasta, Strassburgin hiippakunnasta. Joulukuusesta on olemassa jo tätäkin varhaisempia hajanaisia mainintoja, mm. maininta Tallinnan raatihuoneen torin joulukuusesta vuodelta 1441.

Joulukuusella on yhteys muinaisiin viihesymboleihin: siunauksellisiin, uuden satokauden takaaviin taikaoksiin. Jo ammoisista ajoista lähtien ihmiset ovat tätä varten somistaneet vuoden pimeimmän ajan juhliä vihreillä havuilla ja oksilla. Näin on tehty Egyptissä, muinaisessa Kreikassa ja Roomassa kuten muuallakin.

Joulukuusi yleistyi Saksassa uskonpuhdistuksen myötä

Joulukuusen yleistyminen sujui Saksassa samaa tahtia uskonpuhdistuksen oppien leviämisen kanssa. Uskonpuhdistus pyrki oikaisemaan paavin johtaman katolisen kirkon opissa näkemiään epäkohtia. Martti

Taiteilijan näkemys Lutherin perheen joulunvietosta. Pöydällä on kynttilöin valaistu joulukuusi. Kuusenkoristeina omenia. Kuusen latvassa on enkeli, minkä latvakoristeena myöhemmin korvasi Beethemin tähti. Kuusen alla on joululahjoja ja naposteltavaa. Martti Luther istuu pöydän ääressä kitaraa soittaen.

Lutheria pidetään uskonpuhdistuksen ”isänä”, ja protestanttisuuden syntyyn vaikuttaneena merkittävänä henkilönä.

Protestantit (katolisesta kirkosta erkaantunut kristinuskon haara) aloittivat kristillisen joulukuusitradition. Vähitellen joulukuusesta muodostui katolisen kirkon jouluseimen protestanttinen vastine. Katolilaiset nimittivätkin protestanttisuutta vähätelevästi ”joulukuusiuskonnoksi”. Katolinen kirkko ”hyväksyi” joulukuusen yllättävän myöhään. Vasta nykyistä paavia edeltänyt puolalaissyntyinen Johannes Paavali II antoi tuoda suuren joulukuusen Pietarinkirkon aukiolle jouluseimen kumppaniksi ensimmäisen kerran joulun alla 1982.

Joulukuusen kulkeutuminen Suomeen

Joulukuusi saapui Saksasta Ruotsiin 1700-luvulla ja Ruotsin kautta Suomeen 1800-luvun alussa. Suomeen joulukuusi rantautui ensimmäisenä kansainvälisiin kaupunkihimme Turkuun ja Viipuriin. Aluksi kuusi ilmestyi kaupunkien vauraitten kotien

saleihin, sitten pappiloihin ja kartanoihin. Suomen ensimmäinen tunnettu joulukuusi oli paroni von Klinkowströmin perheessä Helsingissä vuonna 1829. Tavallisen kansan pariin joulukuusi yleistyi meillä vasta 1900-luvun alussa.

Joulukuusen kohtaama kritiikki

Joulukuusi yleistyi niin Saksassa kuin Suomessaakin kokolaiilla nihkeästi. Joulukuusen tuomista kotiin joulukuusi pidettiin maallistumisen merkinä, suorastaan syntinä.

Monet suomalaiset perhelehdet, esim. Kaunis Koti kritisoivat joulukuusta joulun kaupallistamisesta.

Suomessa joulukuusten hankkimista pidettiin myös tarpeettomana metsävarojen tuhlaamisena, etenkin kun suuret, lattialla seisovat kuuset alkoivat syrjäyttää pienet katosta roikkuvat tai pöydällä seisovat kuuset. Kuvaava kansan syvien rivien joulukuusi-kommentti on noin sadan vuoden takaa, vanhan laihialaismiehen lausuma: ”Soon niitä herraan metkuja, jota tännekin rupiaa tulohon”.

Kielteinen asennoituminen joulukuusta kohtaan lientyi, kun kristinusko otti kuusen omakseen. Joulukuuseen alettiin vähitellen liittää kristillisiä symboleja, kuten tähti ja enkelit, paratiisin puun omenat ja niitä symboloivat pallot ja kynttilöiden pyhä valo. Myös kirkkojen koristelu joulukuusin 1800-luvulta lähtien on tehnyt kuusesta kristillisen symbolin.

Ratkaiseva kansainvälinen käännekohta kuusen voittokululle oli saksalaisen taiteilijan Carl Schwerdgeburthin painokuva vuodelta 1845, joka esittää uskonpuhdistaja ja Martti Lutheria perheensä kanssa jouluaattona vuonna 1536 kynttilöin koristellun pöydälle asetetun kuusen ympärillä. Massajakeluun tullut kuva levisi Saksasta nopeasti myös Ruotsiin ja Suomeenkin antaen joulun viettämisen mallia. Suomessa kuva julkaistiin Kyläkirjaston Kuvalehdessä vuonna 1878, ja siihen liittyi kirjoitus ”Lutheruksen joulukuusi”.

Joulukuusen sanomaa Suomessa veivät aikoinaan eteenpäin myös mielestäni yllättävän monet joululukemistot, joiden sivuilla ja kansissa julkaistiin keskeisten joulukorttitaiteilijoidemme – Rudolf Koivu ja Martta Wendelin – töitä.

Kansansävelmään perustuvan joululaulun ”Joulupuu on rakennettu” sanat kirjoitti jyvaskyläläinen pappi Gustav Oskar Schönemann (nimimerkki K.O.Kaunonen) ja julkaisi ne toimittamassaan lukemistossa Uusi Kuva-Aapinen vuonna 1876. Rudolf Koivu piirsi aiheesta joulukortin vuosikymmeniä myöhemmin.

Kuvan yhteydessä kerrotun tarinan perusteella on ajateltu, että Luther keksi joulukuusen. Tarinan mukaan Luther oli palamassa kotiinsa samana jouluilta pimeän metsän läpi. Matkalla hän katsoi ylös, ja näytti kuin tähdet olisivat tuikkineet kuusen oksilla. Niinpä hän kotiin tultuaan nosti pöydälle pienen kuusen ja sijoitti siihen kynttilöitä, jotka esittivät tähtiä.

Todellisuudessa Luther ei koskaan tuonut joulukuusta kotiinsa, mutta piirroskuva ja tarina tasoittivat joulupuun tietä. ”Jos kuusi kelpaa Lutherille, niin se kelpaa mi-

nullekin”.

Joulukuusen sanansaattaja Suomessa

Suomessa joulukuusen voittokulkua siivitti mm. satusetä Topelius, joka juurrutti kertomuksillaan suomalaisten mieliin ihannekuuvan onnellisesta kodista ja sopusointuisesta perheestä, jonka perheydylly tiivistyi erityisesti jouluilta. Topelius toi Suomeen saksalaisperäisen joulujuhlan ihanteen joulukuuseen, – lauluineen ja –lahjoineen.

Ehkäpä tärkein sanansaattaja on Jyvä-

kylässä vuonna 1863 aloittanut kansakoulunopettajia valmentava seminaari. Siellä tuleville kansakoulunopettajille opetettiin, millainen on oikeaoppinen joulukuusi. Tulevat kansakoulunopettajat sitten levittivät oppinsa kansakouluille ympäri Suomen.

Monilla paikkakunnilla ei joulukuusesta tiedetty yhtään mitään, ennen kuin opettaja toi sen mukanaan. Koulun syyskauden päättäjäisjuhlaan saavuttiin koko kylän voimin. Näyttävästi koristeltu joulukuusi sai juhlassa keskeisen huomion. Juhlan nimi muuttuikin ”kuusijuhlaksi”. Moni aikuinen tai lapsi näki ensimmäisen joulukuusensa juuri kuusijuhlassa.

Joulukuusen noutaminen ja sijoittaminen kodissa

Varmaan jokaisella suomalaisella on oma kohtainen muistikuva jostakin kuusenhakureissusta, joko omasta metsästä, naapurin metsästä tai kuusikauppialta.

Omien lapsuusvuosieni – 1950-luvun lopun ja 60-luvun alun – aikana joulukuusi haettiin aina omasta metsästä. Metsämme alkoi Noromäen talosta, minne kuusenhaku-

reissulla ajettiin hevosella. Kuusta etsimään menivät isä ja meistä lapsista ne isommat, jotka kynnelle kykenivät. Pienemmät lapset jäivät lämmittelemään Noromäen talon sisälle. Mieleeni on jäänyt talon sydämellinen emäntä Lempi Rantanen. Varmaankin joka kuusenhakureissumme yhteydessä hän kävi talon vintillä hakemassa heidän joulupöytänsä varten omenia, jotka hän oli syksyllä säilönyt kenkälaatikoihin silkkipapereihin käärittynä. Meille lapsille tarjotut omenat maistuivat erinomaisen hyviltä.

Vähävaraisissa kodeissa ja pienissä tiloissa oli pieni joulukuusi, joka sijoitettiin pöydälle tai ripustettiin kattoon. Kattokuusi selittää säkeet ”...sitten leikitellään kuusen alla...”

Isoissa saleissa ja tuvissa oli iso joulukuusi, eikä sitä sijoitettu nurkkaan, vaan kunnia-paikalle keskelle lattiaa. Lattian keskellä oleva kuusi mahdollisti Topeliuksen vuonna 1837 Uusikaarlepyyssä muistikirjaansa kirjaaman: ”... kokonainen parvi kyynäränmittaisia eläviä tanssi kuusen ympärillä ...”

Joulukuusen voittokulku

Joulukuusi on nähnyt monet sodat, pulajat, nousut ja romahdukset, mutta kuusi on aina pysynyt pystyssä. Suomen sota-vuosinakaan joulukuusesta ei luovuttu – ei kotirintamalla eikä taistelutantereiden korusuissa – sillä jouluperinteen noudattaminen toi turvallisuuden ja jatkuvuuden tunnetta puutteen ja ahdistuksen keskelle.

Tänä päivänä joulukuusi on levinnyt kaikille mantereille, eikä se enää kuulu yksinomaan kristittyjen perinteisiin, vaan siitä on tullut varsin yleismaailmallinen ilmiö. Koristellusta kuusesta tai muusta ”joulupuusta” iloitaan nykyään eri maissa ja kulttuureissa aina Afrikkaa ja Japania myöten, riippumatta siitä, mikä onkaan itse kullekin vuoden loppuvaiheilla juhlimisen aihe tai tapa.

RISTO PERTTULA

Keskeinen lähde:

Kaisa Koivisto, Hannele Nyman, Marjo-Riitta Saloniemi: Joulupuun rakennettu; Tammi 2009

SYLVIAN TERVEHDYS SISILIASTA

Topeliuksen ja Collanin ”Sylvian joululaulu” kilpaillee Suomen rakastetuimman joululaulun asemasta Topeliuksen ja Sibeliuksen ”En etsi valtaa loistoa” -laulun kanssa.

Zachris Topelius (1818–1898) jatkoi

runoilijana, proosakirjailijana, historioitsijana ja sanomalehtimiehenä Snellmanin, Runebergin ja Lönnrotin elämäntyötä suomalaisuuden hyväksi niin, että maamme oli jo vuosisadan vaihtuessa eurooppalainen sivistysvaltio. Suomen kielen vaatimukset ja oikeudet hän oivalsi paremmin kuin ehkä kukaan aikalaisistaan.

Runoudessaan hän antoi täyden vallan kunnioitetun opettajansa Runebergin luomalle Suomi-kuvalle (”Maa tuhatjärvinen”). Tätä varten hän tarvitsi lintuperspektiivin. Yksi keino oli sijoittaa sanat pikkulinnun suuhun. Näin syntyivät ”Sylvian (eli kertun) laulut”, joiden ensimmäinen sikermä tuli

julki

Ljungblommor (Kanervankukkia) -koelman kolmannessa osassa 1854. Siinä tavataan ”Kesäpäivä Kangasalla” ja nyt esiteltävä ”Sylvian tervehdys Sisiliasta”.

Karl Collan (1828–1871), siviiliamatiltaan yliopiston saksan kielen lehtori, myöhemmin kirjastonhoitaja, tarttui tekstiin tuoreeltaan heti vuonna 1853 ja loi sen innoittamana yhden säveltaiteemme tarttuvimmista melodioista.

Lainaan Topeliuksen nelisäkeistöisen runon ensimmäisen stroofin alkukielellä ja siten koko laulun uutena suomennoksenani:

*Och nu är det jul i min älskade nord;
är det jul i vart hjärta också?
Och ljusen de brinna på rågade bord,
och barnen i väntan stå.
Där borta i taket, där hänger han än,
den bur, som har fångat min trognaste vän.
Och sången har tystnat
i fängelseborg;
o vem har ett hjärta för sångarens sorg?*

*Tuli joulu jo hangille pohjolan maan:
joko löysi se tien sydämiin?
Monet kynttilät pöydillä luo valoaan,
ja se lapsoset saa unelmiin.
Vaan katossa huomata voi häkin sen,
joka vei multa ystävän uskollisen.
Ja vaiennut laulu
jo on vankilan.*

Ken suruja tuntisi tuon laulajan?

*Asun maassa nyt ainaisen kevätseen,
kun hohtavat sen rypäleet,
sypressin tuoksuvan oksalle jään,
pesäpuuhuni siintävät veet.
Ja Etna se leimutessaan kipunoi,
niin kuulas on ilma, ja maa vibannoi.
Oranssien kultaa
on metsissä sen,
ja soi mandoliinikin ihmeellinen.*

*Sypressit tuoksuvat, on hopeaa
meri rantaan murtuessaan.*

*On juurella Etnan hauta, se saa
surun kukkiin pubkeamaan.*

*On pohjolan vieras vainaja sen,
kun joulua juhlii maa isien.
Ken laulusi laulaa
taas täällä nyt voi?
Isänmaasihan Sylvian laulussa soi.*

*Oi tähdistä kirkkain, loisteesi luo
yli armaan pohjolan maan,
ja ennen kuin lasket, siunaus suo
isänmaalleni sellaisenaan.
Kevät olkoon, hietakin kultainen:
maa missä on pohjolan vertainen?
Kevätlemmestä laulan,
oi syntymämaa,
jos vain sydän Sylvian sykkiä saa.*

(suomentanut Teivas Oksala)

Runo on päivärty 24.12.1853, jolloin Topelius vietti joulua kotona perhepiirissä sukulaisten seurassa. Emilie Topelius oli sairaana. Välimeren maailma oli Topeliukselle elämyksellistä todellisuutta vasta 1876, mutta Etnan maisemissa hänen ei tiedetä silloinkaan käyneen. Myöskään haudasta Etnan juurella ei tiedetä sen enempää. Runo luo joulutunnelmaa sijoittamalla sanat pikkulinnun suuhun. Sylvian ikävöinti vangitun kumppaninsa luo pohjolaan tuo mukanaan haikean pohjasävelen, joka on sopusoinnussa Emilien sairauden kanssa.

Sylvia-kerttu – kenties mustapääkerttu, todennäköisemmin lehtokerttu – ilmaisee ensimmäisessä säkeistössä ikävänsä pohjolaan kumppaninsa luo, kuvailee kahdessa seuraavassa Sisilian ihanuutta ja lähettää ”ikuisen kevään maasta” tervehdyksensä rakastettuun syntymämaahan. Kuva ”ikuisen kevään maasta” palautuu Vergiliuksen Italian ylistykseen (Georgica II 136–176: Hic ver adsiduum – ”Kestävä on kevät täällä”), ja se on antiikin ajoista lähtien hallinnut mielikuvaa Italiasta.

Kun nelisäkeistöinen laulu koettiin liian pitkäksi, Martti Korpi-

Pensaskerttu

Lehtokerttu

lahti sulatti vuonna 1918 suomennoksessaan keskimmäiset Etna-säkeistöt yhdeksi, varsinkin toisen säkeistön sanojen pohjalta:

Miss' sypressit tuoksuu nyt talvellakin,
istun oksalla uljaimman puun.

Miss' siintääpi veet, viini on vahtovin
ja sää aina kuin toukokuun.

Ja Etnanpa kaukaa mä kauniina nään,
ah, tää kaikki hurmaa ja huumaapi pään,
ja laulelmat lempeesti lehdoissa soi,
sen runsaammat riemut ken kertoilla voi.

Collanin säkeistömelodiassa erottuu, kuten lukija voi itse hyräilemällä todeta, kolme vaihetta: johdanto (säkeet 1–4), huipennus (5–6) ja loppuherkistys (7–9).

Kun Tampereen klassillisen koulun ja lukion kuoro Campanula levytti suosittuja suomalaisia lauluja latinaksi, se halusi mukaan myös ”Sylvian joululaulun” legendaarisen latinanlehtorin Gunnar Ranckenin taannoisena latinannoksena. Sain tehtäväkseni muokata käännöksen laulettavaan muotoon, ja keskimmäisten stroofien osalta päädyin Korpilahti-ratkaisuun.

Herttaisista herttaisain laulumme on joutunut joskus polemiikin kohteeksi.

Kerran se jopa poistettiin kauneimpien joululaulujen listalta, koska sanat ”viini on vahtovin” Korpilahden suomennoksessa olivat kuulemma epäkristillistä alkoholimainontaa. Jää kysymään, kuinka näin ajatteleva kirkonmies selittää ehtoollisopin seurakuntalaisille.

TEIVAS OKSALA

KUVAT HANNU ALLONEN

No ei

SIINÄ MITTÄÄN...

”No ei siinä mitään...” sanoo Riikosen Marja ja puhelun päättää. Hokema kertoo minulle paljon ihmisestä, joka osaa monia käytännön asioita, on arkijärkinen ja toimielias. Mikään tehtävä ei ole mahdoton tehtävä, kun Marja ryhtyy puuhaan. Ei siinä mitään sellaista etteikö homma hoituisi! Tämä voimainen on tullut läheiseksi monien eri yhteyksien kautta niin itselleni kuin lukuisalle joukolle seutukunnankin ihmisiä. Taidot ja osaaminen on nähty ja koettu kylärajojen ulkopuolellakin monien eri työ- ja luottamustoimien kautta. Kaupiaan tytär on imenyt äidinmaidossa ihmisuhdetaitoja, kauppiasverta, talousosaamista ja arkisten askareiden osaamista enemmän kuin moni meistä yhteen laskettuna. Olen ihailnut Marjan kyltymätöntä tarvetta oppia uusia asioita ja tulla aina vaan osaavammaksi erilaisten koulutusten ja kurssien myötä.

Englantikin taipuu, kun kovasti kiusaa itseään ainakin kuuntelemalla miltei hiljaa, mitä muut puhuu.

Kylätoimijana Marja tunnetaan erilaisten yhdistysten ja seurojen tilienhoitajana, sihteerinä, kylätalon isännöisijänä, koulun keittäjä-talonmiehenä, hyvänä ystävänä ja talon emäntänä. En ole huomannut Marjan työtä vielä vieroksuvaan, mutta ymmärtää hän toki jo hellittää otetta ja antaa aikaa itselleenkin. Tuleva 60-vuotishuhla lienee tuonut ymmärrystä siihen, ettei yhden ihmisen tarvitse kaiken maailman asioita Putkilahdessakaan hoitaa. Tosin täytyy todeta, että ”Marjan saappaisiin” on vaikea uuden ihmisen astua, onhan monet langat pysyneet kunnolla käsissä, kun Marja on niitä pitänyt kourissaan. Kyläseuran asioiden puitteissa olemme Marjan kanssa tehneet vuosien varrella melkoisesti yhdessä töitä ja nyt, kun hän on tämän sektorin jättämässä muiden käsiin, on tärkeää, että Marjalla oleva tieto muistetaan käyttäjä jatkossakin kylän eduksi.

Sanonta, että menestyvän miehen takaa löytyy aina nainen, pitää Riikosen Veikonkin osalta täysin paikkansa. Marja on menes-

tyneen miehen vahva taustatuki ja on ollut mukava huomata, että Veikkokin tämän ymmärtää. Sain ilon nähdä yleän miehen ilmeen, kun hän esitteli millaisen lahjan vaimolleen aikoo talvisodan syttymisen vuosipäivänä solmitun 40-vuotisen avioliiton kunniaksi antaa. Veli Hannun tekemä taide-teos talon isännästä ja emännästä taustanaan Könnön uljas päärakennus. Siinä puhui mies, joka vilpittömästi toi esiin elämän mukana säilyneen kunnioituksen ja kiintymyksen niin tilaa kuin vaimoan kohtaan. Toikihan nämä Riikokset välillä tappelevat kuin turkkilaiset keskenään mutta vielä mahtuvat samaan sohvaan varpaat vastakkain televisiota katsomaan tuvan nurkkaan.

Olen iloinen siitä, että olen saanut olla mukana monissa touhuissa ja riennoissa Marjan mukana. Toivon, että alkava 60-vuotistaival on täynnä uusia mielenkiintoisia seikkailuja ja kokemuksia.

Lämpimästi onnitellen !

ANNE-MARIA PERTTULA

JOULUN ODOTUSTA

– Äiti, kuinka pitkä aika on joulun? kysyi poikani. Kerroin hänelle, että ainakin nelisen viikkoa. Lapsemme eivät usko enää joulupukin olemassaoloon, mutta päättivät silti kirjoittaa joulupukille lahjatoivelistansa. Kyllä heillä oli miettimistä ja pähkäilyä. Tytöllä toiveet alkavat jo olla realistisia ja järkeviä. Toiveena on mm. kenttämaalausteline ja pienet öljyvärit. Taiteellisena ja luovana tyttönä maalaaminen olisi varmaan ihanaa puuhaa! Pojan toiveet taas olivat selvästi kallistuneet kaikenlaiseen elektroniikkaan. Listalla oli mm. katossa ja seinällä ajettava auto ja cd-soitin.

– Niistä tulee ihan kauhea meteli... ei ikinä sellaisia! tyttö ilmoitti veljensä lahjatoiveista.

Loppujen lopuksi ihaninta on juuri tuon joulun odotuksen eläminen. Koti saa omat koristeensa ja kaikenlaiset jouluiset tuoksut leijailevat. On mahtavaa saada viimein hiljentyä ja nauttia rakkaiden seurasta, kiireetömmästä.

Tyttäreni Emman kirjoittaman joulutarinan siivittämänä toivotan kaikille ihmisille ja eläimille täällä Putkilahdessa ja vähän kauempanakin rauhallista ja kaunista joulua.

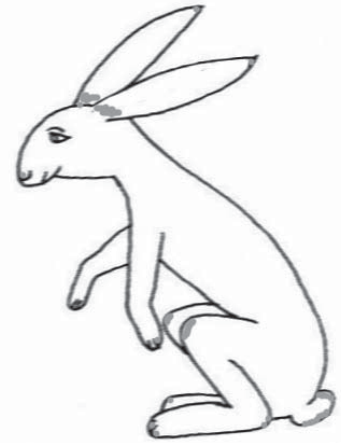
MARJO MERIVIRTA

VALKOISEN JÄNIKSEN JOULUKUU

Olipa kerran valkoinen jänis. Se piti kovasti valkoisista asioista ja etenkin lumesta. Kun on itsekin valkoinen kuin lumi, niin on kiva leikkiä ulkona piilosta Pörri-oravan kanssa. Se kun ei koskaan löydä jänistä piilostaan. Jäniksen turkki oli kuin ensilumi. Niin valkoinen ja puhdas.

– Missä sinä olet, huhuu? Pörri-orava etsiskeli taas ystäväänsä. – Huhuu, tule esiin! Jänis vaan ei tullut pois piilostaan. Sitten orava keksi hauskan jutun. – Porkkanoita sataa taivaan täydeltä! se huudahti. Valkoisen jänis pomppasi pois piilostaan niin kuin kettu, joka oli juuri nähnyt kanan. – Missä, missä sataa porkkanoita? valkoinen jänis kyseli. – No, ei missään! nauroi Pörri-orava. – Miksi sinä huijasit minua? kysyi jänis. – Siksi, että löytäisin sinut ja myös tämän takia, Pörri sanoi ja näytti ihania pipareita. – Äitini leipoi nämä meille. Voisimme yhdessä koristella nämä ja sitten syödä pois. – Ihanaa! iloitsi valkoinen jänis.

Kun herkut oli syöty ja Pörri-orava aikeissa lähteä kotiinsa, niin valkoista jänistä ei näkynyt missään. Se oli kadonnut! Yhtäkkiä orava näki jäniksen kököttävän pusi-

kossa peloissaan. Karhulauma oli menossa sitä kohti... HUI! Karhujen punaiset silmät hehkuivat niiden mustissa päissä. Kauhean pelottavaa! Pörri-orava huusi jänikselle: – Tule, juostaan kotipesään! jänis ja orava lähtivät pinkomaan minkä kypälistään pääsivät. Karhut lähtivät seuraamaan. Onneksi Pörri-orava ja valkoinen jänis ehtivät ajoissa turvaan! Karhut lähestyivät pesää löntystellen. – Hei, kuuntele, sano orava. – Sshhh! Karhuthan laulavat möreästi. Orava ja jänis kurkkasivat pesän aukosta ulos ja näkivät, kuinka karhut seisovat vieretysten nuottikirjat käsissään ja lauloivat ” jouluyö, juhlayö”. – Voi, eivät ne halunneetkaan meille pahaa! sanoi jänis. – Mennään mukaan laulamaan! Nythän on joulu! huudahti orava. Hyvää joulua kaikille metsän eläimille.

EMMA MERIVIRTA

**Kysely Putkilahden asukkaille
asiointiliikenteen tarpeesta välillä
Putkilahti – Korpilahden kirkonkylä**
Jyväskylän kaupungin liikennesuunnittelu tarjoaa asiointiliikennettä välille Putkilahti – Korpilahti.

Tiedustelemme nyt teiltä, kyläläiset, onko teillä tarvetta käydä viikoittain Korpilahdella, mikä päivä olisi hyvä ja mihin kellonaikaan? Asiointikyydin kustannukset olisivat matkustajilta todennäköisesti linja-autotaksan mukaiset tai muu sovittu hinta. Kyydit

hoitaa Markku Laine. Mikäli olette edellä mainitun palvelun tarpeessa, ota yhteyttä:
Markku Laine, puh. 0400 241 199

TERVEISIN

PUTKILAHDEN KYLÄSEURA RY

LÄHETTÄJÄ:
PUTKILAHDEN KYLÄLEHTI
VESPUOLENTIE 1977 B1
41870 PUTKILAHTI, FINLAND

Putkilahden
Ketterä kiittää
urheilukentällä

ahertanutta talkooväkeä ja toivottaa
kaikille liikunnallista joulua!

Erikoishammasteknikko
Hammasteknikkomestari
Samuli Rupp
Vastaanotto iltapäivisin
ja viikonloppuisin
Korpilahti, Kärkinen
0500 342 521

LM-SÄHKÖ

Korpilahdentie 808
19920 Pappinen
☎ 0400 476 559

- ▶ sähköasennukset
- ▶ teleasennukset
- ▶ sähkösuunnittelu

SÄHKÖ-HENKKA OY

Sähköurakointi ja antenniasennukset

Kariharjuntie 9, 19650 Joutsa
Henkka: 0400 643 448

www.sahko-henkka.fi

ME PALVELEMME Aukioloaikamme:

ma - ke klo 9-15.45, to klo 9-16.30, pe 9-15.45

Tiit ja kortit	010 254 5101
Asunto- ja muut luotot	010 254 5102
Säästäminen ja sijoittaminen	010 254 5103
Notariaattiasiantuntija Reijo Säkkinen	010 254 5150
Myyntipäällikkö Sari Vesterinen	010 254 5155
Toimitusjohtaja Tuomas Kupsala	010 254 5160
Telefax	010 254 5170
Verkkopalvelut	www.op.fi

Etua elämään. OP-Pohjolasta. **KORPILAHDEN
Osuuspankki**

Putkilahden Kylälehti ilmestyy vuonna 2010 edelleen kerran kuukaudessa. Lehden tilausmaksulaskut tulevat joulukuun lehden mukana. Tammikuun lehti lähetetään kaikille uusille ja vanhoille tilaajille. Helmikuusta lähtien lehti lähetetään vain niille tilaajille, jotka ovat suorittaneet lehden tilausmaksun eräpäivään 11.1.2010 mennessä.

Kylälehdien tilaushinnat vuonna 2010 ovat: vuositilaus 21 euroa/vuosi, kestotilaus 18 euroa/vuosi. Suomen ulkopuolelle lisähinta 3.00 euroa/vuosi.

Toivotamme kaikille lukijoillemme ja yhteistyökumppaneillemme

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta!

Putkilahden **Kylälehti**

KORPILAHDEN APTEEKKI

p. (014) 821 775
Avoinna:
ma - pe 9 - 17
la 9 - 13

www.korpilahdenapteekki.fi

LUHANGAN SIVUAPTEEKKI

p. (014) 877 271
Avoinna:
ma - pe 9.30 - 16.00

HANKI UUDET JÄTEASTIAT MEILTÄ KOTIIN TOIMITETTUINA

600 ltr

240 ltr

- ◊ JÄTTEENKULJETUS
- ◊ VAIHTOLAVAT
- ◊ LOKAHUOLTO
- ◊ VIEMÄREIDEN AVAUKSET
- ◊ JÄTEHUOLTOTUOTTEIDEN MYYNTI

SIHVARI OY

www.sihvari.fi, info@sihvari
Puh. 010 525 1640

HPN-Pelti

rakennuspeltityöt
ammattitaidolla

0500 615263

Postiosoite:
Honkalanmutka 2 B 3
41800 Korpilahti

Referensikohde Putkilahdessa:
Koulupuiston uusi katto (2004)

